

ימי עיון בתנ"ך תשע"ח

שם השיעור: איוב אחרי אושוויץ – השטן, המענה של ה' והתיקון / 400-68-00

שם המרצה: תמיר גרנות

איוב אחרי אושוויץ: השטן, המענה של ה' והתיקון

איוב פרק ב, (ג): ויאמר יקנוק אל השטן השמט לבך אל עבדי איוב כי אין פמהו בארץ איש תם וישר ירא אלהים וסר מרע ועדנו מחזיק בתמת ותסיתני בו לבלעו חנם:

איוב פרק ט, (טז): אם קראתי וניענני לא אצמין כי יאזין קולי: (יז) אשר בשערה ישופני והרבה פצעי חנם:

איוב פרק כב, (ה): הלא רעתה רבה ואין קץ לעונתיה: (ו) כי תחבל אסיה חנם ובגדי ערומים מפשיט:

תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף טז עמוד א

אמר רבה: איוב בסערה חרף ובסערה השיבוהו. בסערה חרף, דכתיב: אשר בשערה ישופני, אמר לפניו: רבונו של עולם, שמא רוח סערה עברה לפניך ונתחלף לך בין איוב לאיוב! בסערה השיבוהו, דכתיב: +איוב ל"ח+ ויען ה' את איוב מן הסערה ויאמר [וגו'] אזר נא כגבר חלציד (אשאלך) [ואשאלך] והודיעני, אמר לו: הרבה נימין בראתי באדם, וכל נימא ונימא בראתי לה גומא בפני עצמה, שלא יהו שתיים יונקות מגומא אחת, שאלמלי שתיים יונקות מגומא אחת - מחשיכות מאור עיניו של אדם, בין גומא לגומא לא נתחלף לי, בין איוב לאיוב נתחלף לי? +איוב ל"ח+ מי פלג לשטף תעלה [וגו'] - הרבה טיפין בראתי בעבים, וכל טיפה וטיפה בראתי לה דפוס בפני עצמה, כדי שלא יהו שתי טיפין יוצאות מדפוס אחד, שאלמלי שתי טיפין יוצאות מדפוס אחד - מטשטשות את הארץ ואינה מוציאה פירות, בין טיפה לטיפה לא נתחלף לי, בין איוב לאיוב נתחלף לי?

זוהר כרך ב (שמות) פרשת בא דף לד עמוד א

ר' שמעון אמר האי דאיוב לאו נסותא איהו דקודשא בריך הוא כנסותא דשאר צדיקיא דהא לא כתיב והאלהים נסה את איוב כמה דכתיב (בראשית כב) והאלהים נסה את אברהם, דאברהם איהו בידיה אקריב לבריה יחידאי דיליה לגבי קודשא בריך הוא ואיוב לא יהיב כלום ולא מסר ליה לקודשא בריך הוא כלום ולא אתמר ליה דהא גלי קמיה דלא יכיל לקיימא ביה אבל אתמסר בידא דמקטרגא

תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף טז עמוד א

+איוב ב'+ ויאמר ה' אל השטן השמט לבך אל עבדי איוב כי אין כמוהו בארץ וגו' ועודנו מחזיק בתומתו, ותסיתני בו לבלעו חנם - אמר רבי יוחנן: אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, כאדם שמסיתין אותו וניסת.

בראשית רבה (וילנא) פרשת בראשית פרשה ז-ח

ד... ר' חנינא לא אמר כן, אלא בשעה שבא לבראת את אדם הראשון נמלך במלאכי השרת ואמר להן נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, אמרו לו אדם זה מה טיבו, אמר להן צדיקים עומדים ממנו, הדא הוא דכתיב כי יודע ה' דרך צדיקים כי הודיע ה' דרך הצדיקים למלאכי השרת, ודרך רשעים תאבד, איבדה מהם, גילה להם שהצדיקים עומדים ממנו ולא גילה להם שהרשעים עומדים הימנו, שאלו גילה להם שהרשעים עומדים הימנו לא היתה מדת הדין נותנת שיברא.

ה"ר סימון בשעה שבא הקב"ה לבראת את אדם הראשון, נעשו מלאכי השרת כיתים כיתים, וחבורות חבורות, מהם אומרים אל יברא, ומהם אומרים יברא, ה"ה"ד (תהלים פה) חסד ואמת נפגשו צדק ושלוש נשקו, חסד אומר יברא שהוא גומל חסדים, ואמת אומר אל יברא שכולו שקרים, צדק אומר יברא שהוא עושה צדקות, שלום אומר אל יברא דכוליה קטטה, מה עשה הקב"ה נטל אמת והשליכו לארץ ה"ה"ד (דניאל ח) ותשלך אמת ארצה,

פסיקתא רבתי (איש שלום) פיסקא כו - ויהי בעת שסרחה

אמר ירמיהו כושהייתי עולה לירושלים נטלתי עיני וראיתי אשה אחת יושבת בראש ההר, (לבנשה) [לבושיה] שחורים ושערה תסור צועקת מבקשת מי ינחמנה, ואני צועק ומבקש מי ינחמני, קרבתני אצלה ודברתי עמה, ואמרתי לה אם אשה את דברי עמי ואם רוח את הסתלקי מלפני, ענתה ואמרה לי, אינך מכירני, אני היא שהיו לי שבעה בנים, יצא אביהם למדינת הים, עד שאני עולה ובוכה עליו הרי שניבא ואמר לי נפל הבית על שבעה בנייך והרגם, איני יודע על מי אבכה ועל מי אסתור שעריי, עניתני ואמרתי אין אתה טובה מן (עמד) [אמי] ציון והיא עשויה מרעית לחיות השדה, ענתה ואמרה לי, אני אמך ציון, אני היא אם השבעה, שכן כתב אומללה יולדת השבעה (ירמיה ט"ו ט'), אמר לה ירמיה דומה מכתך (למכת) [למכתו] של איוב, מאיוב נטלו בניו ובנותיו, וממך

ימי עיון בתנ"ך תשע"ח

נטלו בנייך ובנותייך, מאיוב נטלתי כספו וזהבו, וממך נטלתי כספך וזהבך, לאיוב השלכתי לתוך האשפה, וליך עשיתי אשפה של זבל, וכשם שחזרתי ונחמתי את איוב כך אני עתיד לחזור ולנחמך, לאיוב כפלתי בניו ובנותיו וליך אני עתיד לכפול בנייך ובנותייך, לאיוב כפלתי כספו וזהבו וליך אני עתיד לעשות כן, לאיוב נערתני מן אשפה ועליך הוא אומר התנערי מעפר קומי שבי ירושלים (ישעיה נ"ב ב'), בשר ודם בנה אותך, בשר ודם החריבך, אבל לעתיד לבא אני בונה אותך, שכן כתוב בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס (תהלים קמ"ז ב'), אמן במהרה בימינו הקדוש ברוך הוא יקיים את המקרא שכתב עלינו ופדויי ה' ישובון ובאו לציון ברינה וגו' (ישעיה ל"ה י').